

Samuel Bohl Philipp Hartmann

Disputatio Hebraica ...

2 : Exhibens Psalmum Octavum Seipsum Explicantem

Rostochi[i]: Kilius, 1637

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn746229356>

Band (Druck) Freier Zugang

Vert.: C. Ledebur

J. Böll. /c

R. N. Musc. 1637. 18.

DISPUTATIO HEBRAICA
SECUNDA,
EXHIBENS
PSALMUM
OCTAVUM SE-
IPSUM EXPLICANTEM.

Quem
In honorem & subductu
GLORIOSISSIMI ET
MAGNIFICENTISSIMI FILII
HOMINIS, DOMINI UNIVERSI
TOTIUS ABSOLUTISSIMI

Praside Viro GL.
Dn. M. SAMUELE BOHL,
Gryphenberg, Pomer.

Publica ventilationi Hebraico idiomate instituenda
subjicit

M. PHILIPPUS HARTMANNUS,
Lubena Lusatus. A. & respondens.

Habebitur in Auditorio majori ad diem 19. Augusti.

זה ואמר ליהוה אנו הוה יקרא בשם ייעקב
וזה וכתב ורו ליהוה ובשם ישראל יכנה

ROSTOCH,

Literis NICOLAI KILII, Academ. Typograph,
ANNO M, DC, XXXVII.

MAGNIFICIS, AMPLISSIMIS,
CONSULTISSIMIS, PRUDENTISSIMIS
& Spectatissimis VIRIS.

DOMINIS CONSUL-
LIBVS, SYNDICO ET
SENATORIBVS

Inclytæ Reipublicæ Rostochiensis, Do-
minis, Promotoribus & fautoribus suis
honorandis.

SECUNDA hæc disputatio publica, qua in Academia Rostochiensis
Sã primâ ejus Fundatione Hebraico Idiome ventilanda est pro-
posita, debetur VV. M. M. & A. A., cum in vestro hæc nata sit reserò,
cujus maceriem sub DEO & duce nostro vestra præmunit pruden-
tia, ut cum alibi fere jaceant omnia, hæc Academia; elevatum caput
confirmare, & matris nomen rerum multarum vindicare sibi velle
videatur. Submisso ergo hæc Disputationem VV. M. M. & A. A.
offero rogans, ut hæc vultu sereniori respicere, me suo favore &
promotione dignari velint. Ego pro successu consiliorum vestros-
rum, pro salute urbis, in qua vivo, non desinam orare. Cum enim
florent vestra, nostra vigere posse certissimum est.

VV. M. M. & A. A.

Submisso colens

M, Philippus Hartmannus.

וְיִשְׂרָאֵל כִּי יִשְׁמַע וְיִשְׁמַע וְיִשְׁמַע וְיִשְׁמַע וְיִשְׁמַע
וְיִשְׂרָאֵל כִּי יִשְׁמַע וְיִשְׁמַע וְיִשְׁמַע וְיִשְׁמַע וְיִשְׁמַע
וְיִשְׂרָאֵל כִּי יִשְׁמַע וְיִשְׁמַע וְיִשְׁמַע וְיִשְׁמַע וְיִשְׁמַע

א

ספי עולדים ויונקים יסדת עז למען ציררוך יהיה
אלהינו/ הופע נא על ערת עבדיך ונקומה לראות אדרתך/
חוק אזור חלצינו ונרוצה להחזיק באיש אשר שמך בו/
פקח עינינו ונראה בראה שמך ירח וכוכבים כוננת/ וחזון
נעים הגדל מזמור השמיני עדרת נחישת פירושן.

ב

ודין בפתרון הכתוב שתרע אי זה מחבר הספר והנה
שיטלום אי פתח המזמור מזמור לדוד/ ויש מפרשים
מקצת רבותינו/ אשר מזמור לדוד כמו ההל' או כבוד דוד
והוא המשיח כי במנהג המקומות רבים שם האב באחת
שם ה' כן מכאן דרשו כי על המשיח יאמר רוח הקודש/
ונכון בעינינו כי מזמור לדוד כמו מזמור או פיוט למלך
והורה בן ישי וכן מזמור לאסף וגו' כי גם תמצא בתולים
מזמור שיר שיר מזמור וכן מזמור לדוד כאשר לא תוכל
לשאת מאמרת המשיח כמו בהיותו במדבר יהודה.

ג

ומה שאמר על הגתות/ יש מפרשים כי זה המזמור נתנו
למשפחות עובד ארום הגתי שהוא מבני לוי כמו לידותה
או פיוט תחלתו הגתית מתפארת והדומה לה ככת החכם
אבן אזרה אשר גם הזכיר רבי מושה שדעתו כיהוא כלי
ותיחס אל משפחת עובד ארום/ ורבי שלמה כלי זמה שבא
מגת שם מצווים אוסנים לעשייתם וגמזת זכר ורבותינו
אמרו אל ארום שעתודה לדרך כגת כמו שנאמר פורה
דרכתו לכדי אך ענן המזמור אינו מוכיח בהם החזיק גם
תרגום על כנורה דאיתי מגת תושבחתא לדוד.

ואם

מחבר
המזמור

על
הגתית

ואם רבותינו מוהנרים ספק להם בפרשן זו הפורוש ערב
בעינינו רבינו הגדול רבי מרתין לותר שפירושו אוקדור
גיתית הורה כיגיתית כלי המנצח אשר נאמר לו גיתית
זכת שם לא נודעה אלינו וכן על הנחלות כנגינות על
השמיניות ואפשר שבא מנה אשר הביא ועמו דוד מנה
שאחריו כן גם מורגל בודו אחרים כמו למנצח על הגיתות
לאסף/למנצח על הגיתית לבני קורח מזמור.

^ה
ונאמר למנצח כמו לפקיד כי המנצח הוא הפקיד שהוא
שר על המנגנים כמז ויספור שלמה שבועים אלף איש סבל
למנצח ושמונים אלף איש חצב בהר ומנצחים עליהם שלשה
אלפים ושש מאות וכן ומנצחים לכל עשה מלאכה אחרי כך
ודענו כי המנצח פקיד הוא או על מעשה גוף או על מעשה
שכל בגוף וכן גם על המשוררים.

היה אדנינו מה אייר שמך בכל הארץ ויקודם שאפרש
יתכן לתאור מי הוא הבא נושא מאמרה וקצת דכותנו
המשוחיים סיבירום כי הוא אדם וכל אנוש כמו ומלאו
את הארץ וכבשה ודרו בדגתהום ובעוף השמים שמום
מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע.

^ו
ונראה כי יבא אחריו המאמרה אלדוד כי גם זה מנהג
נושא הכתוב שיאמר איש על האדם כמו שהוא אחר והנהגות
מאמרה עצמו כמז אדם ולור אשה קצר ימים גומר והנה ואותו
חביא במשפט עמך גם יבא לעזרה מזמור אחר יהודה מנה
אדם ותדעהו בן אנוש ותחשבהו שנתן ענינו לפסוק אחר
מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו.

^ז
והנה שבחו כל שתי תחת רגלי/תמשילתו במעשה ידיו
ומעשה

ומעשי ידיו יהיה ותבחר לא לבר פרי הארץ דגני תבין עופרי
אורחות ימים בחמות שדה צנה ואלפים אשר משל בם
אדם אבינו והודו מלכנו כותורה אלא גם שמום ואהץ ומלאכו
השמום כמן ותחסירחו מעש מאלהים וכוכר והדר העטרהו
כל שחה תחת רגליו וכשאמר כל שחה ר'א נעדרה שלא שת
תחת רגליו בלתי השת.

ט

חלילה חלילה שתשאל זו אלהאדם ולא אל המשות
האדם והאלהים יחד כי דודו בעתותיו קבל הבטחת ער
מך המשיח שנתן לו והודו יחברך אתכסא דוד אביו כי
הוא מזרע דוד/ וכאשר נביא הוא חזה העתיד וכי אב הוא
דבר כאילו ואמר על עצמו כי אראה שמך מעשי ידך וגומ'
כי ראה שמום בכנו כן במקום אחר אמר לא העוב נפשו
לשאל לא תתן חסודך לראות שחה והנה הוה מת וקבר
וקבוכתו בירושלם אשר ראה שחה לכן יש לפרש דוד לא
ראה שחה בכנו דוד ראה שמום בכנו בסוף המשיח.

כ

ומה מתמהמהים בנושא המאמרה נחשה פירוש כל
פסוק אחר ואחר ונראה שנושא הוא מלך המשיח.

יא

כן אמר דוד יהיה ארוננו מה ארית שמך בכל הארץ
אשר תנה חודך על השמום יהיה שם הוה מופשטהושו
היה לכושה הפשו כנגד טבעו מלכוש כנגד מעשהו
לעולם שם יהיה ותברך ויוחס אל מאמרה ראים גם פה
שועשה מכאן אמר אכן אורה בעבור שאמר המשיח
וכאשר יביע מעשה ידך וזו מעשה לעתיד וכן שם הוה
הלכוש.

יב

ארוניגראלשון ארן כתר גוסיי אלהא דביננא ולפי העת

יהיה

ארוני

איננו

אננו קרוב כי אף על פי ארץ רבין הוא יותר משם זו יוצא
הינו כשאמרתי כבר ארץ כי נפמכו עליו כל הכריאות ווד ד
חביש במקום הזה אל גדולה ותפארת שממלך המשות
אשר עליו עתידין לתלות כל כבודו כל לשון כל אם וכל
משיחי כי מיטוב לומר יהיה ארוננו כי אהה נותן לנו ארץ
בבנך משחת/ולמה אמר ארוהינו ולא ארוננו כמו נאם
יהוה לארוננו/לפי דעתו לא לכד על אודות מעלה בשביל זו
מרגילים לקחת רבוה תחת יחיד כי אם כי דוד בכנוי שרבו
וכלל גם כל חברינו המורים שמיחה ותברך או היהודים
אי הגוים כמו מה אריר שמך בכל הארץ.

אדיר מגזרת נאדר כמו מי כמיכה באלים יהיה מי
אדיר כמך נאדר בקודש ובראשית קראנו חוה ציון קרית
מוערינו עתיד תלאינה ירושלם כי שם אדיר יהיה לנו
ואם תשא עיניך אל משאי חזק ואמץ כוח בכבוד הוה
כמו שכתוב ומונך יהוה נאדרי בכח גועתה וכל לקרא מר
אדיר שמך בכל הארץ לא לבר בארץ והודים בהיכר
ירושלם כי אם גם בקרב כל חגוי

וי

כודע כל הארץ המקום הזה לא כמו כל עם ארץ כנען
כי כמו ממזרח שמש ועד מבואו בכל מקום וטעם והור
חנה ארוננו מהולל אתה בכל הארץ כי כוחך ונפלאותיך אל
הגוים נודעו וזה יעצם דוד כשיוסף טעם משלו אשר תנה
הדרך על השמים כלומר כי נתנו בכל הארץ הדרך על
השמים/ תנה מקור ובה תחת תמיד ותנו בהתפארת
המעשה.

טו

רשו בפרושו על הדברים האלה רחק מטעם כאשר
כה

כה פתר ראוי שתתנהו על תשמים בענותך הגדולה יסודת
עז מפי עיללים ויונקים זגומ/ ועמו בצד אחר תרגום
דיהכתא זוך עיר מן שמיא ונכן מהם אכן אזרה כשאמר
כאילו אמר תת הודך על השמים והנה לא משים רשו
התשלשלות המזמור אל דיבוק הטענות אשר אני כסיף
הוכחת הזאת אוציא וטעמו לפי דעתי ואשר תנה הודך
על השמים/ בשמים תמיד יורוך וגדילו שמך עליון ועתה
בימי מלך המשות וותר וגדילו ויודו וישירו לשמך בארץ.

על
השמים

והוגמה זה כבוד יתר מכבוד השמים שמו אל עונינו
מבשריו והושוע הנוצרו כשספרו כי כלולה נולד הנוצרו
המלאכים ירדו אל הרועים ששמעו בארצם קול חיל
הקורא בכבוד לאלהים כמרום ואחריו בן גם רעים כיונקים
ועללים שבתו והללו יה יהודה.

גם תאמין הקורא כי בימי בשר גואלנו רכבור
המלאכים על הארץ לרוגמה הכבדה העתיד בקרב בנו
ארם שבתו יהוה כאשר שרתו לאלהיהם למשות.

וכל זה דעתי כנגד רוגמה כי בלתי דוגמה אמר דוד ער
הוד על השמים אשר בארץ אחר המלאכים נתנו
הגויים/ לאופן זה אמר ישעיהו על כו בארים כבודו
יהיה באי הים שם יו אלהי ישראל/ מכנף הארץ זמרות
שמענו.

מתוך זו ערה נא הפסוק הנמצא אל אתות דוד
אסגם

אמנם גדול שם יהיה גם בעתותיו בין הגוים ולא אדיר
אשר אמרנו עליו באופן מוגבל בכתוב ודוקא במקום
הזה/ שנית לא היה אדיר ככל הארץ ברוב הוא ואומר
אחר ימו המשיח או ימלא אדוני רבדו ביד וישעיהו הנביא
על כן וכבודך עם עו קרית גוים ערועים יודאך לכן פתח
נכאד רעל העתידות.

כ.

אשר החמיר אמרתו ויעצם משפטו כש אמר מפי
שללים ויונקים יסדה עו למען צוררך להשבות אויב
ומתנקם עוללים ויונקים הם חלמידי יהושוע הנוצרי
וכלהגוים אשר ביסוד האמונה עוללים ויונקים
המוצטרבים ליונקו בכטן אמם טרם יראו אור או מהוץ
לאמם כן סיבוד אניכר גם בישעיהו ואמר ושעשע יונק על
חר פתן ועל מעורת צפעוניגמול ודו רדה כי גם ברבר
ההוא יובא המשיח כמו שכתוב ונשא נס לגוים.

פב

עוללים
ויונקים

כא.

דוגמה שעוללים היו בהיכל ירושלם בימי יהושוע
הנוצרי אשר קראו בקול גדול אל הנוצרי הושיענה ואף על
פו ירע הרבר הוה בעיני סופרים ופרושים ענה יהושוע
הלא ידעתם מה שכתוב בתורתכם מפי עילום ויונקים
וגום אם אלה חשו והחרישו ירננו האבנים כלומר גם
אבנים גם עוללים אלה דוגמה על הגוים העתידים לשוב
סבת עו. אל מלכותו.

כב.

יסדה עו כמו חנו עו לאלהים הבו ליהוה כבוד ועו
ואנו אשר עוון וגומ/ ואמר עוון מגורת עוון כיכבוד ומורא
הגוים חוקו כלכות המשיח כמושאמד דוד מטה עוון
ושלת

ושלח יהוה מציון רעה בקרב אויבך ועין מה שנרדף
עמך נדבות ביום חילך בהדרי קודש מרחם פשחך לך של
ולדתך/ וזה ראוי שתאמר לו יסד כלומר כוננת חזקת
אוכתרגום אשתתא עושנא וגומרי.

כג

למען צורריך סבה יסיד עז יהוה נחבאה בצוררים/ אויב
ואיהוה עוררים ומוי אלה בנרדף יארם להם/ אויב ומתנקם
והוא שטן עשר הטעה כל הארץ היא השביתנו יהודה
כאשר יסד עזו בכר הארץ כי אז החל לשעשע יונק על
חר פתן אז החל כל אחד לחשוב אויב לאויב כי אסעבר
אחרי דעתם מחץ ראש על ארץ רבה אשר שר ראשו.

כד

על זה פסוק הראוי לומר או פחתו לפרש כי אכן אורה
כה אמר מפי אר מושה כי טעם מפיעוללים אם לא ידברו
בפיהם הם בעצמם יודו לחסדיך כי הכלכלם והפרס
והרבים כגופם באורך וברוחב והנכין דברו אלה הרבי
בעיני ובעבור היות אדם נכבד שכל נבראי מטה אמר כן כי
מעת שיחל הנער לדבר וזה שעם מפ/ עוללים אז החל
מתכונתו לקבל כח הנשמת החכמה עד שתשכל בשקול
דעתה כח כוראה כי החזק הנפש יום אחר יום וזה
טעם יסדה עז וטעם למען צורריך לבטל דברי המכחישים
הא מרים און אלוה וזה טעם לחשבת אויב ומתנקם על
המאמינים בשם בדבור או בסעשה/ ורבי שלמה רחוק
ממנו לא כן והודים אויב ומתנקם בלתי השטן אפשר שיהיה
כל הגוים אשר השבת והוה כאשר השיב אותם אר
מלכות בנו היחיד ונכון פורוש שנתתו למעלה ככר
אמרתו כי אויב ומתנקם הוא השטן כי ראש מחרפים
ומנדפים אויבים ומתנקמים והלא נפלא זה בעינינו אוכה
ווכל להשבית אויב ומתנקם מפ עוללים ויונקים אמנם

נפלא

ב

גפלא לכן התמיד אמרתו דעצ זמרתיו וכוונן רוח הקודש
כשאמר

כי אראה שמך מעשה אצבעותיך ירח וכווכבים אשר
כוננת/ כמה יהתלו בך ריש הפסוק הזה תמצא בזכרון אכן
עזרא לומר/ כי/ ידוע כי שבעה מעונות למאדות ולחמשה
כוכבי לכת והמעון השמוני לצבאגד ול והתשועי לגלגל
המזלות ההולך ממזרח למערב והעשיר/ כסא הכבוד על כן
כתב מעשה אצבעותיך כיהם עשר והזכיר הירח והכוכבים
ולא הזכיר השמש כעבור כי אין וכולת לעין לראותה
וישם בעבור אור השמש ויש אומרים כי טעם הדרך על
השמש כי היא חברי אה הגדולה והנה לא יראה ביום וגומי

פג

רבו שלמה זה הפסוק פחות כענינו עד כילא הזכיר אותו ודע
כי הוא פסוק נכבד מאיד מאוד וראוי שנפרש ואומר כי
שעם הפסוק הזה כמו אני אעלה לשמים ואשב לימין כח אל
עליון ועל כן כמו שמושל מושלים אני אשבית ארוב
ומתנקם
אף על פי דוד לא עלה למרום ושכה שבו כי קברו בירושלם
מכל מקום אמרפה אני אעלה כי כאשר למעלה מהתנגדות
מוסור אחר עצמנו שרוד ידבר תחת בנו שהוא מלך המשיח
כן במקום הזה כשראה כנביא כמה עתיד להופיע יהוה ית/
על רועו אשר כונברכו כל אפסי אכץ

אראה
שמים

דאיה עצמותינו ועצמות שעם הזה/ אני אומר כי לילי
מן הפרך הצטרף להוליד החוק כי מחזה מפי עוללים ויונקים
וסלת על למען צורריך להשכות אויב ומתנקם כי אראה
שמך ר ה תויכוח כזה וצא להגות כי אני אראה שמך על כן
וסרת עז וגומי ונהנה אל תשכח כי דוד לא הצטרף לראות
השמים בעתיד כי כל יום וכל רגע ראה שמים אם עמד לפרש
על ראה עינים שארש ואפ על פי שער הנה לא ראה דוד שמים
ועתה החל תחלת הראי סבת לא ואמכ לה כיתשבית אי יכ
ומתנקם

לכן

לכן החי' כי פירוש המק'ם הוא צריך כן לפרשוכ מלת
כירדבק אראה שמך ולהשבות אויב ומתנקם ואם זה יאמץ
הכרחי פירושנו ה' לוקח מהתשל' שלוח הפסוקים ומרצו
המחבר. כח.

שמיך/ שמים לא כמו עוף השמים כי אם כמו שמי השמים שמים
לא יוכל ללך או כמו השמים כסאי/ ושמים ענינו מעלה
מעלות העולה על כל האדם ולמחשבותיו וזו מעלה כמא
בהולל שמים שמו מגובה וכפול ענינו דין לערה לכן דוד
אשר עלה לשמים ועלה למרג' למעלה כל מעלות.

^{כט} אראה שמים כמו לא התן חסידך לראות שחת וככר' אראה
כמקומות רבים/ לכן אראת שמים כמו אני אקח שמים או שמים
שמים שהוא יחוד עצמו אחיה זה הוא נראה ביהושוע
הנוצרי אשר ראה שמים כאשר עלה לשמים והיה עצמו
שמים הינו אלהים אשר נתן שמ על כל שמות אשר בשמו
הכרע כל כך וכללשון תשבע כי הוא בן האלהים והנה
קודם שיוולר המשיח כתוב כי נשבעתי וצאמני צדקה דבר
ושוב כי לי תכרע כל ברך תשבע כל לשון וכמקום
אחר כבורי אחר לא אתן משם התחיב כי ישוע הנוצרי ד' א'
אחר ועלה לשמים וראה השמים והיה השמים.

ואיכה השמים מעשה אצ בעות יהוה' דע כי גם מעשי
אצ בעותיו כנגד ענין ברואה גם כנגד מעלת מעלות השמה
כן כי מעשה אצ בעית מעשה מהולל ומקצ תה נודע ברבים

לכן כשאמר אראה שמך מעשה אצ בעותיך משתנה מעמו
כשנוי שמים/ מעלה לשמים תמונה נראה מעלה לשמים מעשה
תמונה לא נראה כי בעבור זה אמר ירח וכוכבים אשר
כוננתו מדוע תקרא ירח וכוכבים ולא שמש/ אכן עורא דעתו
והזכ

וזכור הירח וכיכבים ולא הזכיר השמש בעבור וכי אין
 יכולת לעין לראותם יומם בעבור אור השמש/ ולפי דעתי
 הזכיר ירח וכוכבים ולא הזכיר שמש וכוכבים בעבור
 הירח תחתוני מכל המזלות וכשהזכיר כוכבים לא שכח או
 בלע השמש מחוג דבריו כי שמש גם הוא כוכב ושעם ירח
 וכוכבים כמו אני בעלותי על עב לשמים אחד מראות מזל
 התתוני אל לראות עליון ואחרי כך אודיה מושל על כולם
 ועל התתונית ועל עליונותה.

ירח
 וכוכבים
 ולא שמש

לב

ובוה עיון כשראה דוד כי יצא מחק אנשום אל דת
 אלהים פחד קראהו ורעה פחד ורחב לבבו לאמר מה אנוש
 כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו/ מה/ דבר תמיהה ותמהון
 כלומר אשתומם בזכרו את כבוד וגאות זרע/ אבן אורע
 טעמו כי תזכרנו/ דרך בזוי וחטעם אחר שיש לך ברואות
 גדולות ונכבדות מהארם אוך שמת לב לתת לו כבוד/
 וכתרגום מהבר נשא מטול הדכר עובריו ובר נשא מטול
 הסער עליו/ ואף על גב שנראה כאילו כטעם אבן אורע בזוי
 אנוש כי לא בזוי בהפשט כי סכסוך עם תמהון וכבוד כלומר/ מה
 תזכרנו אנוש כי תזכרנו אנוש בעיני אפר ועפר כאשר אני גם כן
 זרעי ועתה אחרי גלית אזנו כי עתיד לראותו שמים מעשה
 הצבעותוך ירח וכוכבים אשר כוננת מחוץ לגפשי אעמד
 ועמדו לא אני כי מעלה כוזאת יוכל לנפול על אנוש/ ומה בן
 אדם כלומר אדם אנו והוא אשר אמרת עליו בני הוא מו
 אנוכי יהוה ימו בתי כי הביאתני עד הליום ותקטן עוד זאת
 בעיניך אדני היה ותרבר גם אל בית עברך למרחוק ווארת
 תורת האדם אדוני יהוה.

מה
 אנוש כי לא
 תזכרנו אנוש
 וכן
 אדם כי
 תפקדנו

תזכרנו
 תפקדנו
 תזכרנו כמי תשים לו תיקות זכרני וגומר ויש מגורת
 תפקדנו לקוחת אליו אשר דרך אדם נע אתה ברבר לא שכוחה ל
 או

או לקח דבר אליו ולא ישלוק ממנו ודרך אלהים משתנה
שעמו כנגד כל אדם כאשר כולם בעיניו ובמשמרתו וכנגד
משיחו אשר זכר אותו כאשר לקח אותו אל קנומתו.
לד.

הפקדנו מגורת מסעך וסוערין כאשר תמיד יהיה עם משיחו
מפאן אמר ישוע הנוצרי אני ואבן אחד ננו אבן כי סוער ואני
הפקדנו סוער ואשר במזמור אחר לא בא אל פירושו כמו שנפרש
לא בסתר.
לה.

וכהחלופעם אחת לומר על בנו מלך המשיח התמיד אמרתו
דרך פרט בענין תכליתו ודרכו שבעולם כשאמר וחסדה
מעט מאלהים וכבוד והדר העשדה/ ותחסרהו/ כמו ומחסר
את נפשו מטובה וטעם אפעל פו/ חסרתוהו מעט מאלהים
והחסרהו ער כי אלהים לא הוה או לא נראה הוה עמו גם כן סיבור
אני יפרש מחבר ברית ערבית כשאמר נקצתה ורוגמה על
העת אשר הערת ישוע הנוצרי נפשו למות אשר ייצטרך
לשאג אליו למה עזבתני רחוק מישועתי דברי שאגתי.
לד.

כדרך זו פורוש אלהים כמו אלהי השמים אשר בראשית
ברא את השמים ואת הארץ כי אמת שאג בעץ זקוף בלשון
ארמי צלאב בלשון ערבי כמו שנעזב וחסרון לו מאלהים.
לד.

אמנם בספר ברית הרשה שהמשיחיים אמר אולתוספ
פאר אנגלון וטעמו ותחסינהו מכל אכים אמכת בלשון ארם
מאלהים דע כי מנהג ספר ברית החדשה הוא שלא תמיד כל שבט רוח
הקודש בתורה יערה כי אם לכד קצת כוונתו אשר יש לעצם
לוי ונכון כי אלהים ענינו כמו אל שדו גם כמו מלאכים
דכן דע כי במקום הזה פירושו לפי דעתי ככה יתכן
ותחסירנהו מעט מאלהים אתה יהוה חסרת משיחך מעט
ממך בה

שמך אשר נראה כאור השליון מעיניך על אורות הטאת
שנשא מכאובות שכל ומרובו בעצם היום ההוא פהור
כמר אכים כי יראם המה המיד פניך ומשהך אז לא איש
כי אם תולעת חרפת ארמונות החסרהו בטעם מלאכים
לא כמו מחסר אני נפשו משובה כי אם כמו נפל מכם
פכאן קראנו בעת חששה או בימי מכאכותיו כי מלאך
מהשמים בא לסערו.

לח.

לכן רחוקי אמת פירוש רשו כשאמר מאלהים לשון
מלאכים שנתהפוח ביהושוע להדמים החמה וליבש אר
הירדן במושה לקרוע מג ים סוף ולעלות למרום ובא לירד
להחיות את המית כי לא נית רוח הקודש על האדם פשוט
כי אסו על האדם למעלה והוא כאשר עצמנה ומנישפש
הנרדף נעצם שהוא.

מל.

וכבוד דהדר תעטרהו/ טעם מכל מקום אתה תעטרהו
כבוד והרכ כלומר ראה אני פני בני המשיח עתיד לסכור
חטאתנו ובשפלנו להערה נפשו למות אבל גם דואה אני
כי הוא לא יראה שמת וכבוד והדר יש לעטרהו.

מ.

כבוד והדר כמו מוקדם ומאוחר כבוד מוקדם הדר
מאוחר כי אחרי היותו כבוד ורם על כל הגוים כל הגוים
הדרוהו/ תעטרהו תעטרהו כמו כצנה רצון תעטרהו ותרגום
תעטרהו כללנה מגזרת עטרת וכליל וטעמו פולח וביב וסביב הדר
וכבוד סובבת כו מנהג מלכי עולם שישימו על ראשם
עטרת זהב לאות מולכם כמו ויקח חוד את עטרת מלכם
וגו' ועתה חחת עטרת זהב עטרת כבוד והדר לאות

כבוד
והדר

כי הוא מלך מלכים אשר לא אות דבר כי אם יותר
דבר יוחס שראוי לקחת עטרת כבוד וזהו רגומי
מא

זמדוע תעטרהו תשובה תשילחו במעשי יודך כלומר
עטרת כבוד והדר שים על ראשו לאות כי הוא משל כר
מעשי רדי והוא / זה כולו אומת בושוע הנוצוי כשאחרי
שומי אשם נפשו כי אז החל הארור ימים ראה זרע
יעברוהו ועתה יהודים נאו ונכחרה ונשורר לשון ערומים
הראונו דור או אדם אחר שהמשילחו אלהים על כל מעשהו
הלא הוא אשר יאמר לו דניאל הנביא בר אנוש דאדה ועד
עתיקו מוא מטא וקרמוהו הקרב הוי ולח והב שלמן ויקר
ומלכו וכל עמיא אמוא ולשניא לה יפלחין שלטנה שלמן
עלם רי לא יערה ומלכותיה הוי לא בתחבלו סי מעשי רדי
יהנה כל בריאת אשר ברא ועשת יחיה תבדך ורא לבד ענה
ואלפים וגומר גם מלאכו השמרם אלהים אשר חסרהו אביו
מעט מהם / וזהו ועצמו לברים הנרדפים

תמשילת
במעשי
יודך

מעשי
יודך

כל שחה תחת רגליו / גליו כמו עד אשר אשם את כבוד
להיום רגליו / כל כמי מעשי רדי והוא כי יהיה כורא ועישה
הוא כולם או הנראות אי לא נראות הוא משיה אשר שת לל
תחת רגליו אביו כל רבאמר כל שחה לא נערה שלא שיה
תחת רגליו בלתי השת תחס רגליו ועושה מעשיו זה
כבוד והדר נמרץ אשר החתיו עפר רגליו יד לחו כר
שוררו איוב ומתקם להיות כי אנחנו כגוף גואלנו
והשווע הנוצריית /

ואחרי סיפור סג הוסי תרוח הקודש גם קצת מין צנה
ואלפים כולם וגם בהמות שדי צפוי שמים ורגי הים
עובר ארחות ימים / אלה הרדיים אינם קשים כי תכן תשים צנה
שעמו ואני לא אררוש על צנה ואלפים על כהמורה
שדו וגימ /

צנה
ואלפים
כולם
שדו וגימ /

שרי ולא אמר כי דוגמה המה על כל הגוים למען לא יראו
יה דים יאמרו כל פורושנו מררש כי שמנו פשוטו בדרך מופט
אף על פי לא בליטעם נוכל ונלומר לכן אשעה ממנו ור
קוצר אפרש שרי ואומר כל שרי כמו שדה שריו בכנוי כי
כאשר החל לדבר רור תחת בנו המשיח כן גם התמיד/
ואמנם אם תחת יגליו כל שת יהיה גם שדה שדה רור הינו
מלך המשוח כי ארכוק בו אראה ושקני והלפה ידוני קוצר
תוכחתנו לכן מפסיק אחרון נראה התשלשות המזמור
בולו
יהוה אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ כלומר התחייב
ומפורסם כי שמך יהוה אדיר בכל הארץ הגה משפט משפט
ותולדה אחד המה טעם או אמצע התולדה כי כלהגוים
בכל הארץ הללו יהוה ואם תשאלסנת ענה כי משיח יעלה
לשמים תתמיד אמרתך מי הוא המשיח ענה רוח הקודש
אניש הוא וכן אדם אשר ראשון הערה למות נפשו אף על
פי גם הוא יהוה יחברך ואחרון מעפל גפשו תחת פל עולם
ראה כבוד והדר כי עלה לשבת לימין יהוה יחברך אשר
מסודו המשיח הו אכיו על פל מעשי יודו השמים והארץ
ופל מלאכים ופל הארם היהודים והגוים לכן התחייב
בו שם יהוה אדיר בכל הארץ כי כן האדם ושכב בשמים
מלכותו בארץ יסר עונו.

ס(0)ס

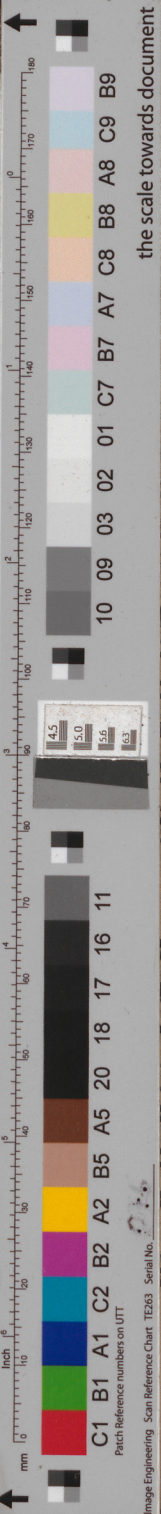

פו ארץ רבין הוא וזהו משם זו יוצא
 ארץ כי נפמכו עליו כל הכריאות/וד ד
 אל גדולה והפארת שממלך המשוה
 עלות כל כבודו כל לשון כל אם זכר
 אר יהיה ארוננו כי אהה נוהג לנו ארץ
 אמר ארונהו ולא ארוננו כמו נאם
 תי לאלכר על אודות מעלה בשביל זו
 תחת יחיד כי אם כי דוד בכנוי שרבו
 המורים שמיחה יתברך או היהודים
 יירשמן בכל הארץ.

ארד כמו מי כמיכה באלים יהיה מי
 ובראשית קראנו הנה ציון קרית
 וינה ירושלם כי שם אדיר יהיה לנו
 משאי חזק ואמץ כוח בכבוד הוה
 הנה נאדרי בכח נועתה וכל לקרא מור
 דין לא לבד בארץ והודים בתיכר
 בסרב כל חגי

המקום הזה לא כמו כל עם ארץ כנען
 ש וער טבואו בכל מקום ושעם יהוה
 בכל הארץ כי כוחך ונפלאותיך אל
 עם דוד כשיוסף מעם משלו אשר תנה
 לומר כי נתנו בכל הארץ הודך ער
 ובא תחת המיד ותנו בהתמורת

הדברים האלה רחק מטעם כאשר
 כה

אוננו
 הנינו
 הביט
 אשר על
 משיחו
 בבנך
 יחיה ל
 מרגלי
 וכלל
 או תגו
 א
 ארץ כמון
 מועדו
 ואם ת
 כמו ש
 אדיר ע
 ירושל

כו
 כי כמו
 הנה ארנו
 הגוים
 הודך
 השמו
 חמעש